

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Aphrodisio Presbytero. 138.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

παύσασθαι, ἔχει καὶ θυμῷ, εἰ δὲ φάσκει, ἔχει καὶ ταυτὸν φάσκει. οὐ γὰρ οἴονται, ἐπειδὴ καὶ πολέμου ἔχουσιν ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀπέχονται, ἀλλὰ τῶν κορυφῶν συνήθησαν. ὃ γὰρ οἱ πόνοι ὡς γίνονται, ἐπακοῦσθε τοῦτον ὑπερον καὶ αἰ θυμῷ.

Ερμίω κόμμη. ρλζ.

Τὸ εὐήμερον τὸ πονηρὸν, καὶ τὸ ἐν τοῖς εἰς ἄκρον χαλεποῖς γίνεσθαι τὸν ὀπιεῖν, καὶ τῶν εἰς λήξιν ἵκόντων ἐπιπῶν ἔμπλεον, δυστίπασιν ὅτι ἀληθῶς καὶ δυσφικτον, καὶ τῶν τῆς ἀνθρωπότητος μέτρων ἐπέκεινά τε καὶ πορρωτάτω. θεοῖς γὰρ κρίμασι ὡς γὰρ εἶναι ἀναγκαῖον, καὶ εἴτε βελόμεθα φρονεῖν ὀρθῶς, μόνω τῷ ἀκράτῳ γὰρ τῆς οἰκονομίας πῶ γινώσκιν ἀνάφαντες, ὡς τὰ ἐν χερσὶ βελόμεθα, ἀ καὶ μάλιστα ὡς ἐν ἡμῶν εὐερίσθηται φιλεῖται, ἐπειδὴ δὲ οἶει δὲ ἐν τῷ ἐνδεχόμενον ἐπαμύναται τῷ λόγῳ, ἐπιμύναται, ὡς γὰρ ἡδονήθηται, ἐν τῷ ὡς ἐν Ἑλλήνας ἡμῶν γραφέντι λόγῳ, ὃ ἐν τυχῶν εἴσηται λύσιν τῷ ὡς βλήματος.

Αφροδίσιω πρεσβυτέρῳ.

Εἰ μὴ ἀκριβῶς ἐπεπέισμην, ἐπὶ τὸ λέειπον τῇ ἡμετέρῃ γλώττῃ ἢ οὐκ ἀπεπλήρωσιν σύνεσις, οὐκ αὖ μοι δοκῶ, τὰ δὲ χαράσσει τὰ γράμματα. τί δὲ ὅτι ὅτι ὁ ἡθελήσας μαθεῖν, δὲ ἢ ὁ ἀπόστολος αἰτίαν ἔφη ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαῖος κερδήσω, τοῖς ἀνόμοις ὡς ἀνομος, μὴ ὡν ἀνομος θεοῦ ἀλλ' ἐνομος Χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους. μάλιστα μὲν ἀκριβοῦς ταῦτα βασιλεὺς δεῖται, ὡς ἂν ἡ κεκρυμμένη ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, σαφῶς ἐποπέσηται. οὐτως δὲ εἰρήσεται. ἐγένετο τοῖς

perstent, Quòd si hoc negotium labores habet, iucunditates etiam animique voluptates habet. Quòd si dixeris, Non simul atque eodem tempore, respondeam, Nec enim fieri potest. Quandoquidem enim dum bellum gerunt, in mutuam gratiam redire non iustinent, idcirco per summities copulantur. Nam ad quem labores accesserint, voluptates etiam atque oblectamenta postea subsequuntur.

Hermino Comiti. 137.

Quòd improbus homo secunda omnia habeat, ac contra vir probus, atque omnibus laudibus, quæ in hominem cadere possunt, cumulatus, in acerbissimis malis versetur, res profectò est coniectu atque comprehensu difficilis, atque humanæ naturæ modulum quàm longissimè excedens. Id enim diuinis iudiciis permittere necesse est. Ac si rectè sentire velimus, soli summæ illi atque ab omni labe alienæ mēti consilij huiusce cognitione appensa, ad ea, quæ in manibus nostris sunt (quæ etiã vix à nobis reperiri solent) nos cōferemus. Quoniam autem rectæ doctrinæ, quantum per viros licet, opem ferre oportere censet, in eo libro quem ad Gentiles edidimus, nos quoque pro virili nostra opem tulimus. Quem si legeris quæstionis huiusce solutionem intelliges.

Aphrodisio Presbytero. 138.

Nisi persuasissimum haberem, prudentiam tuam, id quòd linguæ meæ deerit, suppleturam, has vt opinor, ad te literas minimè eudissem. Quidnam igitur est, quod tibi explicari cupis? Quam ob causam ab Apostolo dictum sit, Factus sum Iudæis tanquam Iudæus, vt Iudæos lucrifacerem: his qui sine lege erant, tanquam sine lege essem (cum tamen sine lege Dei non essem, sed sub Christi lege essem) vt eos, qui sine lege essent, lucrifacerem. Sane hæc accuratam ac diligentem examinationem requirunt, quoad usque veritas, sub iis delitescens, perspicuè eluceat. Quæ

1. Cor. 9.

paucissimis autē dicam quod sentio. Factus est Iudæis tanquam Iudæus, cum in templo purificatus est, atque sacrificiū obtulit: circumcisioque Timotheo, eum ad Iudæos magistrū misit, per circumcisionem videlicet circumcisionē abrogās atque cōuellens. Quocirca non dixit, Iudæus: verū, tanquā Iudæus. Rursū iis qui sine lege esset, tāquā sine lege esse, cū apud Atheniēses cōcionē habēs, nō à Prophetis, nec à Lege differuit, verū ab ara materiā eos admonēdi traxit: ut nimirū eos ex suis met dogmatib⁹ subigeret atque expugnaret. Eaque de causa non dixit, sine lege, sed tanquam sine lege. Illud autē, cum sine Dei lege non essem sed sub Christi lege, vel pro eodem posuit (nā in vna & eadē essentia discrimē nō est, hoc enim alio loco demonstrare cupiens, dixit, Igitur & qui māducat, Domino māducat, & gratias agit Deo) aut, si id coactū atque cōtorrum esse existimas, illud ab eo indicari arbitror, quod non tantū iuxta Legis præscriptum (quæ à nonnullis Patri ascribēbatur, ac propter discentium habitum & affectionē, non autē ob Legislatoris dignitatē atque amplitudinē, paruulis potius conueniebat) vitam suam moderatus sit, verū etiā iuxta cælestē, ac numeris omnibus absolutam Christi legē: hoc est, tanquā non que lege esset, iuxta veterem legē: at etiam in lege iuxta Euangeliū. Nō extra legem: at etiam intra gratiam: Non lactis expers: at etiam solidi cibi particeps: Palastræ non rudis & imperitus, at etiā in Olympicis certaminibus luculēter ac splēdidē versatus. Non mæchatus sum: quod lex id vetaret: at ob Euangeliū ne impudicis quidē oculis mulierē conspexi. Nō cædē perpetravi, metu deterritus: at idē amore ductus, iræ quoque imperavi. Nā ut qui veterem legem seruauerat, diuinæ legis expers non erat: sic qui nouam seruat, in Christi lege est. His porro verbis non hac mente utebatur Apostolus, ut Patri legem, Filio Euangeliū attribueret, sed quod ad multorū suspicionē & iudiciū respiceret. Nā alioqui omnia, quæ Patris sūt, Filij quoque sunt: ac rursū quæ filij sunt, Patris sunt.

Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ὅτε ἐν τῷ ἱερῷ ἠγγίστατο καὶ ἔθυσσε, καὶ ᾤετο μὲν Ἰουδαῖον, ἀλλ' ᾤετο μὲν τὴν ἀπειροπῆν ἀνομοῦ. διὸ οὐκ εἶπεν, Ἰουδαῖος, ἀλλ' ὡς Ἰουδαῖος, τοῖς ἀνόμοις ὡς ἀνομος, ὅτε ἀθηναίοις δημιουργῶν. οὐκ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα, ἀλλ' εἶπε πρὸς τὸν νόμον διελέξθη, ἀλλ' εἶπε πρὸς τὸν νόμον οἰκείαν αὐτὸς χειρῶν δογματῶν διὸ οὐκ εἶπεν ἀνομος, ἀλλ' ὡς ἀνομος. τὸ δὲ μὴ ὡς ἀνομος θεῷ ἀλλ' ἔνομος Χριστοῦ, ἢ ὡς ἀπειροπῆν εἶπεν, ὅτι γὰρ μιᾶς ἕστας, οὐκ εἶπε ἀπειροπῆν τὸ γὰρ ἀλλαχού διέξαυ βελόμνος εἶπεν, ὡς τε καὶ ἰσοῦαν, κείνη ἰσοῦαν καὶ εὐχρηστῆ τῷ θεῷ, ἢ εἰ τὸ τοῦ βεβησμένου ἠγγί, οἱ μὲν τὸ τοῦ μνησθέντος, τὸ μὴ μόνον χεῖ τὸν νόμον πεπολιτεῦσθαι τὸν τῷ πατρὶ παρά πνοι ὅτι γὰρ ἀνομος, καὶ ἀλλ' εἶπε τὴν ἐξ ἰσοῦαν μαθησθέντων, εἶ ἀλλ' εἶπε τὴν ἐξ ἰσοῦαν τὸ νομοθετῆς νηπίοις μᾶλλον ἀρμόδιοντα, καὶ οἱ χειρῶν ἐντα, ἀλλὰ καὶ χεῖ τὸν τῷ Χριστοῦ οὐράνιον καὶ τέλειον νόμον. οἱ οὐκ εἶπε ἀνομος χεῖ τὸν παλαιὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ ἔνομος χεῖ τὸ εὐαγγέλιον. οὐκ εἶπε τὸν νόμον, ἀλλὰ καὶ εἶπε τῆς χάριτος. οὐκ ἀπειρος τῷ γάλακτος, ἀλλὰ καὶ ἔμπειρος τῆς σαρῆας τροφῆς. οὐκ ἀμελέτητος τῆς παλάστρας, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὀλυμπίοις ἀγαλάμψας. οὐκ ἐμοίχευσα ἀλλ' εἶπε τὸν νόμον, ἀλλ' εἶπε εἶδον ἀκολάτως γυναικῆ διὰ τὸ εὐαγγέλιον. οὐκ ἐφόβουσα ἀλλ' εἶπε τὸν φόβον, ἀλλὰ καὶ ὀργῆς ἐκράτησα ἀλλ' εἶπε τὸν πόθον. ὁ μὲν γὰρ τὸν παλαιὸν φυλάξας οὐκ ἦν ἀνομος θεῷ, εἶδεν τὸν νόμον, εἶπεν ἔνομος Χριστοῦ. ταῦτα δὲ ἔλεγε οὐκ ἀποκλιρῶν τῷ μὲν πατρὶ τὸν νόμον. τῷ δὲ υἱῷ τὸ εὐαγγέλιον, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς πολλῶν ἐπινοίας, καὶ διέξαυ ἀφορῶν. πάντα γὰρ τὰ τῷ πατρὶ τῷ υἱῷ ὅτι καὶ τῷ υἱῷ, τοῦ πατρὸς.

Ερμ.

Ερμωγένει Ἐπισκόπῳ. ρλθ.

Hermogeni Episcopo. 139.

Ἡ ἀγάπη ὡ πάντα μικρὰ πρὸς σέ
 φθγγεῖται, οἴχεται, πρᾶγμα ἔπιμον
 ἔ μέγα, ἔ λαμπρὸν, καὶ περὶ ὃ
 μὲν πρὸς φηπικὸς χροὸς πρὸς ἐμνήσθη.
 ὁ δὲ σωτὴρ δὲ ἐπέφοίτησε. καὶ οἱ ἀ-
 πόστολοι ἐκήρυξαν τῷ οἰκείῳ ἁματι-
 τὰ θεασιαζέμεντα σφραγίσαντες. ποι-
 γάρ τοι τὰ ἑαυτῶν μόνον σκοποῦντες
 τὸν κοινὸν ἐχθρὸν ἀφέντες, καὶ ἀλλήλων
 ὀπλιζόμεθα. ἔ κινδυνεύει ὁ χεῖρ ἡ
 πτος ἡπίηθεις, τῇ ἡμετέρῃ ἀφίσταται
 νευρωθεὶς ἀναμάχουσι καὶ νικᾷ. πέ-
 πλωκε μὲν γὰρ εἰς ἀπεισιπέπας θεα-
 σιέται. ἡ δὲ ἡμετέρῃ ράθυμία καὶ ὁ
 πρὸς ἀλλήλους πόλεμος νευρα τῷ πε-
 πλωκί, ἔ ράθυμ γέγονε ὡς κινδυνεύει
 τόγε τῶν ράθυμων μέρος, τὸ γε-
 γνημῶν παρὰ τοῦ σωτῆρος κα-
 τέρημα. εἰ γὰρ καὶ πολυμῶν εἰ-
 πῶν, ἀλλάγε ἀληθὲς ὃν λελέξεται
 οἴχεται. διὸ καὶ τυχὸν ἴσως τοῦτο
 ὄψρ ἐζήτησας μαθεῖν, ἀφ' ἧς με-
 λαδοῦ πρὸς ἐμνήσθη. τίς ἀφέλεια ἐσ-
 τῷ ἁματί μου, ἐν τῷ κατασθῆναι-
 με εἰς ἀφθοράν; τρεῖς εἰς τὴν
 πολυφθορον τῶν ἀνθρώπων φύσιν. εἰ
 γὰρ καὶ ἄλλα πινὰ μινύει. ἡθικώτε-
 ρον μὲν γὰρ εἰς τὸν Δαβὶδ. φυσικώ-
 κώτερον δὲ εἰς τὸν Ἀδάμ, ἐκλαμβά-
 νεται. ἀλλάγε καὶ πρὸς τοῦτον βλέ-
 πειν ἔδοξε πολλοῖς ἀγίοις τὸν σκο-
 πῶν. ἐγὼ μὲν γὰρ φησι τοσοῦτον κα-
 τέσθην, ὡς καὶ ἀπίστω παρὰ πολ-
 λῶν ἀφ' ἧς πλὴν πολλὴν συγκατάβα-
 σιν, ἔ τὸν τύραννον ἐχειρωσάμεν, ἔ
 σοῦ ὁ τῶν σεραφίμ λέγων θεωρός, δι-
 χειροσύνη μαθεῖτε ποιεῖν οἱ ἐνοικοῦ-
 ντες ἐπὶ τῆς γῆς. πέπαυται γὰρ ὁ ἀ-
 σεβῆς. ἡμεῖς δὲ τὸ πάσις ἐλπίδος κρεῖτ-
 τον κατέρημα, ἔ τὸ ὑπερφύες, ἔ
 παντός ἐπέκεινα γαίματος τρέπαμον
 διὰ τῆς οἰκείας ραθυμίας πρὸς ἀκαλε-
 τῆς οὐ ὑμῖν λελέξεται ἀπολογία;

Charitas, ut acerba omnia ad te lo-
 quar, perit & evanescit, res ingentis
 pretij, ac præclara & splendida, & de
 qua, tum Propheticus chorus vaticina-
 tus est, tum Servator huc venit, ac de-
 nique Apostoli conciones habuerunt,
 eaque, quæ sanxerunt cruore suo con-
 signarunt. Ac proinde nostris dunta-
 xat commodis quisque consulentes, o-
 misso hoste alij aduersus alios arma in-
 duimus. Ac periculum est, ne ille, qui vi-
 ctus ac profligatus est, ob dissidia nostra
 collecto robore, acceptam cladem faciat,
 victoriâque adipiscatur. Etenim
 ille quidem iacet, etiamsi audacia sto-
 lide efferatur, at nostra ignavia, mu-
 tuumque bellum, neruos iacenti ac ro-
 bur attulerunt: ita ut, quantum qui-
 dem ad nostram focordiam attinet, me-
 tuendum sit, ne præclarum illud faci-
 nus quod à Salvatore editum est (et si
 enim id dictu audax est, tamen quia ve-
 rum est, dicitur) prorsus pereat. Vnde
 etiam hoc fortasse, quod tibi exponi cupis,
 per Psalmistam prædixit, his verbis vtens,
 Quæ utilitas in sanguine meo, dum def-
 cendo in corruptionem, hoc est ad homi-
 num naturam multis corruptionibus ob-
 noxiam? Et si enim alia quoque nonnulla
 indicat (nam si moralem sensum spectes,
 de Dauide, si naturalem, de Adamo intel-
 ligitur) at ad hunc quoque scopum plerif-
 que sanctis viris cedere visus est. Ego enim
 inquit, vsque eò me demisi, ut etiam, ob
 ingentem demissionem multi ad creden-
 dum adduci nequeant, tyrannumque sub-
 begi ac prostrai. Idque Seraphinorum
 spectator his verbis clamat: Discite iusti-
 tiam facere, qui habitatis terram: com-
 pressus est enim impius. Vos autem faci-
 nus omni spe maius, excellensque atque
 omnem admirationem excedens trophaum
 per inertiam vestram prodidistis. Quamã
 igitur vobis excusatio, quæ venia, quæ mi-
 sericordia relinquetur, cum hæc à vobis
 vita reposcetur, quam in scripturis dunta-

Psalm. 29.

Psalm. 26.

